

Het medaillon van Sigrid Kaag

Zondag 21 maart 2021, Christus Triumfatorkerk

Vijfde zondag van de Veertigdagentijd

Voorganger ds. Jaap van den Akker

Lezingen: Johannes 14: 22-24 en 15: 9-17

KOMEN

- Welkomstwoord door de ouderling van dienst
de ouderling van dienst steekt een kaars aan
- Aanvangslied 'Een mens te zijn op aarde' (Lied 538 1 en 2)
- Moment van Stilte
- Begroeting en bemoediging
- Psalm van de zondag Lied: Psalm 43: 1 en 3
- Kyriegebed
Wij bidden tot God voor mensen die honger lijden.
Terwijl wij fruit en groente doordraaien omdat het er niet mooi genoeg uitziet,
sterven elders mensen van de honger.
Ons voedsel komt tegelijkertijd van over heel de wereld en wij hebben meer dan we kunnen eten.
Daarom bidden wij allen tezamen: HEER, ONTFERM U!

We bidden voor voedsel voor het hart
voor mensen die in deze coronatijd
Een leegte voelen of eenzaam zijn.
Voor mensen die honger hebben naar lichaam en ziel
mensen met huidhonger, die verlangen naar erkenning, verlangen naar aanraking
Daarom bidden wij allen tezamen: HEER, ONTFERM U!

Wij bidden tot God voor mensen die dorsten naar recht en hongeren naar gerechtigheid,
omdat voedsel niet eerlijk wordt gedeeld.
Wij bidden voor onszelf, wanneer ons onrecht wordt gedaan en wanneer wij zelf onrechtvaardig
zijn.
Daarom bidden wij allen tezamen: HEER, ONTFERM U! Zo bidden wij door Christus, onze Heer.
Amen.

- Kyrielied: 'Laat ons bidden uit gemis' (Tussentijds 16: 1, 2 en 10)

WOORD

- 40 dagentijd
- Met de kinderen
Gebed
Inleiding: in het spoor van Jezus.
Filmpje: <https://www.youtube.com/watch?v=H9FvMYzIzFk>
- Schriftlezing: Johannes 14: 22-24 en 15: 9-17 (Miriam)
- Lied 'Liefde eenmaal uitgesproken' (Lied 791)
- Preek

We zoomen vanmorgen in op **deze** mevrouw.
U heeft haar deze week vast wel gezien. Ze was niet van
de televisie en uit de kranten te slaan deze week.
In een geprezen debat met Liliane Ploumen, omdat zij
wèl de diepte in gingen waar de mannen elkaar zo graag

juist in de rede vallen en aanvallen. Of om haar geraaktheid toen een collega-lijstrekker haar tot vier keer toe verrader noemde, of dat beeld dat het meest bleef hangen en op de voorpagina's van alle landelijke kranten stond: een dansende Sigrid Kaag op de tafel van haar fractiekamer in de Tweede kamer.

Dat **inzoomen** bedoel ik letterlijk, inzoomen op deze foto.

Want in de marge van het grote nieuws over de winst van D66 en de versplintering van de Tweede Kamer en het wegvagen van links, in de marge stond een klein berichtje in het *Nederland Dagblad* over deze hanger die Sigrid Kaag droeg bij het slotdebat op dinsdagavond en op de verkiezingsdag zelf.

Deze hanger. Tenminste dit scherpere exemplaar heb ik van internet geplukt. Wie staat op deze hanger? Het is Judas Tadeüs. Een van de twaalf leerlingen van Jezus.

Kaag vertelde in die krant dat ze dit medaillon had gekregen van een vriendin toen ze op werkbezoek ging in het Vaticaan.

Judas Tadeüs is misschien wel de minst bekende leerling van Jezus. Een leerling waarover vrijwel niets historisch bekend is. De overlevering zegt dat het gebeente van Judas Tadeüs in de Sint-Pieter in Rome wordt bewaard, net als de overblijfselen van Petrus.

‘Het is een heilige tot wie je je kunt wenden, zoals bij alle heiligen’, verklaarde

Kaag zelf het waarom van haar ketting. ‘Voorafgaand aan debatten vind ik ook heel vaak mijn rustmoment in een gebed om rust en wijsheid’, zei Kaag verder. Maar Judas Tadeüs is geen beschermheilige voor lijsttrekkers, voegde Kaag er met een knipoog aan toe.

Nee, waar hij wel de beschermheilige van is niet helemaal duidelijk: De kerkelijke traditie roept Judas Tadeüs vooral aan bij hopeloze zaken en wanhopige verlangens. Beste vaag. Wanhopige verlangens? Dan was Kaags verlangen naar het torentje nog bijna waarheid geworden.

Dat riep bij mij natuurlijk gelijk nieuwsgierigheid op. Judas Tadeüs, de onbekende leerling van Jezus. Vandaar dat ik bij de lezing van vandaag nog een paar regels uit Johannes 14 erbij heb laten lezen. Dat is de enige keer in de bijbel dat deze Judas – dat is dus *niet* Judas Iskariot, de verrader van Jezus – dat deze Judas sprekend aan het woord komt in de bijbel. Ook hij zit aan de tafel bij Jezus tijdens het laatste avondmaal. Ook hij deelt in de vragen van Tomas en van Filippus die we twee weken terug in de lezing voorbij kwamen. Ook hij hoort bij het gezelschap waar Petrus en Johannes – de leerling die Jezus liefhad - aanwezig zijn en de stemming aan de tafel bepalen. En hij voert hier heel even het woord.

‘Waarom zult u zich wel aan ons bekend maken niet aan de wereld?’

Misschien wel de belangrijkste vraag uit de bijbel.

Hoe zit dat, dat wij wel geloven. Dat wij wel - tastend en zoekend - op zoek zijn naar houvast, naar Gods aanwezigheid in de wereld. Naar liefde die ons boven onszelf doet uitstijgen en dat we daar ook aanknopingspunten voor vinden in onze gemeenschap, in die aloude verhalen die we hier delen uit de Schriften en dat we soms ook iets meemaken dat ons dichter bij God brengt, dat ons herinnert aan een alles omvattende, alles overstijgende liefde, en dat dat niet vanzelfsprekend is. Dat niet iedereen dat kan meemaken, dat dat soms zelf weerstand oproep of denigrerende opmerkingen. Dat je dat geloof ook een ander gunt – een vriend – een kind, maar dat je het niet kunt overbrengen.

In die zin is dat een belangrijke vraag van deze onbekende leerling van Jezus. Hij legt de vinger op de zere pek.

En verder? Verder is er vooral veel onduidelijk over déze Judas. Zelfs zijn naam. Om hem te onderscheiden schrijft Johannes er maar bij voor de zekerheid: Judas – dat is niet Judas Iskariot.

Judas Iskariot had een hoofdstuk eerder al de zaal verlaten, hij zit al niet meer aan tafel, hij is naar de religieuze machthebbers gegaan om Jezus over te leveren.

In andere evangeliën wordt 'onze' Judas twee keer Taddeüs genoemd, maar ook wel Judas de zoon van Jacobus, of Judas de broer van Jezus. Als dat steeds dezelfde Judas is – de meeste geleerden denken dat - dan is deze Judas minder onbekend dan we denken, want dan is het de schrijver van een van de kleinste boekjes uit onze bijbel – nl. de brief van Judas, helemaal aan achterin de bijbel.

Deze Judas Taddeüs – laten we hem maar zo blijven noemen – deze Judas Taddeüs stelt dus een vraag aan Jezus tijdens dat lange gesprek van Jezus met zijn leerling aan de tafel van het laatste avondmaal: Waarom zult u zich wel aan ons, maar niet aan de wereld bekendmaken, Heer?

En het korte antwoord van Jezus daarop lizen we:

'Wanneer iemand mij liefheeft zal hij zich houden aan wat ik zeg, mijn Vader zal hem *liefhebben* en mijn Vader en ik zullen bij hem komen en bij hem wonen.'

Het kernwoord in dat antwoord is *liefhebben*.

De uitwerking van het antwoord staat even verderop in Johannes 15. Het andere gedeelte dat we lizen.

Het is niet zo dat Jezus zich maar aan een klein groepje mensen bekend heeft gemaakt. Alleen aan zijn leerlingen – en dat zijn niet alleen de twaalf discipelen, maar ook een grotere groep mannen en vrouwen om hem heen. Jezus heeft zich aan iedereen die het maar wilde horen en wilde zien bekend gemaakt.

Hij is het menselijke gezicht van God. Hij laat zien, in zijn woorden en zijn daden hoe God graag ziet dat wij mensen leven op zijn schepping.

Het probleem zit 'm erin dat veel mensen dat niet zagen. Of niet wilden zien. Dat veel mensen te vast zitten in hun eigen gedachten, gewoonten. In het eigen systeem dat ze van hun leven en hun geloof hebben gebouwd, en er simpelweg geen ruimte is om te veranderen, om te ontdekken dat God veel groter is dan ze zich kunnen voorstellen. Dat in de loop der jaren hun geloof was verworpen tot een systeem van geboden en verboden, van vaste rituelen en wetten.

Daarom heeft Jezus het ook over de geboden. Jezus doet geen afbreuk aan de Joodse wet en aan de Tien geboden, Jezus laat alleen zien dat die geboden een hulpmiddel zijn om het goede leven te leiden. Dat die geboden een oorsprong hebben, een fundament dat nog belangrijker is: **Liefde**.

Onze manier van leven, onze afspraken mag nooit ten koste gaan van de liefde. Bij God komt de mens altijd voorop. De mens waar God van houdt. Met zijn fouten, met haar verkeerde beslissingen. Met alle onmacht om het goede te doen.

Gods liefde voor ons gaat voor alles.

En het probleem is dat dat voor veel mensen een stap te ver is. Dat het voor veel mensen onmogelijk is om eerst en vooral onbaatzuchtig op zoek te gaan naar het goede in de mens, en niet meteen een ander af te rekenen op geslacht, op afkomst, op huidskleur, op seksuele geaardheid, op geloof of ongeloof. Want de wereld wordt zo veel overzichtelijker als je mensen indeelt in groepen – die je dan vervolgens kunt afschrijven of veroordelen.

Dat is wat Jezus bedoelt als hij tegen Judas Taddeüs zegt dat de wereld het niet begrepen heeft. En die wereld dat zijn wij zelf ook. Die wereld die dragen de leerlingen zelf ook in zich mee. Die wereld is onderdeel van onze wereld, van ons zelf.

Elke dag ontdek je dat het niet lukt om onbevangen tegen anderen aan te kijken, dat je bepaald wordt door stereotiepe beelden en vooringenomen gedachten.

Die wereld is ook hier, in de kerk. In onze gemeenschap. Net zo goed als in onze hele samenleving waar ook in de verkiezingscampagnes maatschappelijke probleem zwart-wit worden gemaakt, en te simplistisch worden voorgesteld, om dat dan makkelijker is je tegen een ander af te zetten. Je framet hem of haar om je eigen gelijk te halen.

Helaas doen wij, doe ik dat zelf natuurlijk ook. Omdat de wereld te complex is - blijkbaar – om recht te doen.

Daarom is dat gebod van Jezus zo belangrijk: dat gebod in het de laatste zin van onze lezing: Dit draag ik jullie op, zegt Jezus daar: heb elkaar lief! Dat is het nulde gebod – het gebod dat vooraf gaat aan alle andere geboden. Het gebod dat Jezus zelf heeft nageleefd tot de dood erop volgde.

Dat dat gebod leidend mag zijn. In mijn leven, in jouw, in uw leven.

Dat dat gebod leidend mag zijn bij het formeren van een nieuw kabinet.

Dat dat gebod Artikel nul wordt van onze grondwet is: Heb elkaar lief.

Misschien moeten we minister Kaag een nieuw **hangertje** geven, als cadeau voor haar verkiezingsoverwinning. Judas Tadeüs is goed, maar dit symbool misschien nog beter:

Zo blijven dan geloof, hoop en liefde, maar de meeste van deze is de liefde.
Amen.

- Muzikaal intermezzo

ANTWOORD

- Lied “Liefde Gods die elk beminnen” (Lied 754: 1 en 3)
- Dankgebed, voorbeden, stil gebed, Onze Vader
- Toelichting Veertigdagentijd collecte KiA
- Collecte

1. Kerk in Actie - Werelddiaconaat – Indonesië

Een beter inkomen voor Javaanse boeren. Op het Indonesische eiland Java wonen veel boerengezinnen die nauwelijks kunnen rondkomen. Met steun van Kerk in Actie helpt de kerk boeren en boerinnen om een coöperatie op te zetten. Hierdoor zijn ze minder afhankelijk van tussenhandelaren en krijgen ze een hogere prijs voor hun producten. Met het verdiende geld kunnen ze vervolgens weer betere landbouwmaterialen kopen. De kerk leert hen ook hoe je met zo weinig mogelijk chemicaliën en met biogasinstallaties goede landbouw bedrijft.

U kunt uw gift overmaken op rekeningnummer NL65 INGB 0001 7687 12 t.n.v. Diaconie Wijkgem. Bezuidenhout o.v.v. Kerk in Actie - Indonesië.

2. De Kinderwinkel

De Kinderwinkel is een missionair-diaconaal buurthuis in Moerwijk en biedt een veilige en warme plek voor alle kinderen en tieners uit de buurt, van 2 t/m 16 jaar. De wijk biedt een verscheidenheid aan religies en culturen, waarvan de kinderen van de Kinderwinkel een afspiegeling zijn. De Kinderwinkel van SteK ziet het als zijn opdracht om kinderen en tieners zich thuis te laten voelen in de wijk. Door alle activiteiten die hier wekelijks door 40 vrijwilligers worden georganiseerd, is de Kinderwinkel niet meer weg te denken uit Moerwijk. De Diaconie ondersteunt dit werk van harte. Steun aan de Kinderwinkel is steun aan een wijk waar het doorgaans slecht toeven is voor kinderen.

U kunt uw gift overmaken op rekeningnummer NL65 INGB 0001 7687 12 t.n.v. Diaconie Wijkgem. Bezuidenhout o.v.v. Kinderwinkel.

3. Wijkkas

U kunt uw gift overmaken op rekeningnummer NL52 INGB 0005 1440 61 t.n.v. St. Chr. Triumfatorkerk o.v.v. Wijkkas.

GAAN

- Slotlied: ‘Uit vuur en ijzer (Gezangen voor Liturgie 531)
- Zegen